

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL EN MEDIA

**Betreft: Vlaamse Versnelling: Vlaamse productiviteits- en
competitiviteitsagenda – Rapportering beleidsacties 2025 en
actualisatie 2026**

In februari 2025 kwam de regerings-brede Vlaamse productiviteits- en competitiviteitsagenda **‘Vlaamse Versnelling’** - tot stand vanuit de ambitie om de structurele productiviteitsgroei te versterken en de concurrentiekracht van de Vlaamse economie duurzaam te verankeren in een snel veranderende internationale context.

De vaststelling in de ‘Vlaamse Versnelling’ is dat de sleutel tot een duurzame economische toekomst voor Vlaanderen ligt in het verhogen van onze productiviteit. Productiviteit meet de efficiëntie waarmee we kapitaal, arbeid en grondstoffen omzetten in goederen en diensten. Hoewel het verhogen van de **werkzaamheidsgraad** een bekende manier is om economische groei te stimuleren, is het op lange termijn vooral **productiviteitsgroei** die de belangrijkste motor is achter toenemende welvaart en economische vooruitgang.

Vlaanderen staat immers voor ingrijpende uitdagingen, zoals technologische transitie en toenemende internationale concurrentie, die een gecoördineerde en toekomstgerichte aanpak vereisen.

De Vlaamse Versnelling vertrekt van een **geïntegreerde langetermijnvisie** over de **bevoegdheden** van de Vlaamse ministers en over de **beleidsdomeinen** van de Vlaamse overheid heen en situeert zich in een **meerjarig perspectief**.

De uitvoering daarvan gebeurt stapsgewijs, waarbij in 2025 opgestarte acties in 2026 zullen doorlopen en nieuwe initiatieven binnen dat bredere, structurele perspectief in 2026 zullen opgestart worden.

De Vlaamse Versnelling identificeerde **tien Vlaamse productiviteitshefbomen** gegroepeerd in **drie strategische werven** waarbinnen in 2025 intensief werd gewerkt:

1. Geïntegreerde benadering rond economie, wetenschap, innovatie, industrie, buitenlandse (handels)zaken en digitalisering;
2. Infrastructuur, omgeving en energie;
3. Menselijk kapitaal: STEM, levenslang leren, aanklampend arbeidsmarktbeleid en activerend sociaal beleid.

Tien Vlaamse hefbomen ter versterking van de productiviteit en competitiviteit van de Vlaamse economie, gegroepeerd in drie Vlaamse productiviteitswerven

Deze werven zijn essentieel omdat zij inspelen op de hefbomen die productiviteit en competitiviteit op middellange en lange termijn bepalen, waaronder innovatie, talentontwikkeling, ondernemerschap, regelgeving en randvoorwaarden voor groei. Door gericht op deze domeinen vooruitgang te boeken, wordt beoogd om de veerkracht en het groeipotentieel van de Vlaamse economie te versterken.

Voorliggende rapportering schetst de voortgang van de uitvoering van de Vlaamse Versnelling binnen de verschillende werven en fungeert als instrument om de implementatie van de agenda op te volgen en waar nodig bij te sturen. Er wordt een overzicht gegeven van de gerealiseerde acties, van acties die in 2025 werden opgestart en in 2026 worden voortgezet.

Daarnaast wordt de Vlaamse Versnelling in 2026 versterkt met een reeks nieuwe acties die inspelen op actuele uitdagingen en opportuniteiten op het vlak van productiviteit, innovatie en competitiviteit.

1. WERF 1: GEÏNTEGREERDE BENADERING ROND ECONOMIE, WETENSCHAP, INNOVATIE, INDUSTRIE, BUITENLANDSE (HANDELS)ZAKEN EN DIGITALISERING

1.1. Opgeleverd

Binnen werf I werd op 14 maart 2025 het '**Geïntegreerd Actieplan voor de Industrie**' door de Vlaamse Regering goedgekeurd. De uitvoering, voortgang en resultaten van de afzonderlijke acties binnen dit actieplan worden verder opgevolgd en gerapporteerd via een afzonderlijke mededeling aan de Vlaamse Regering.

Ook het '**Vlaams Defensieplan**' werd op 4 april 2025 goedgekeurd en eind 2025 werd het impulsprogramma '**Vlaamse Innovatie- en Industriestrategie voor Veiligheid en Defensie (VISD)**' goedgekeurd met als ambitie de technologische en industriële basis voor defensie in Vlaanderen te versterken.

Wat het **clusterbeleid** betreft, werd de hervorming van de speerpuntclusters toegelicht in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 7 april 2025. In uitvoering daarvan werd op 11 december een nieuwe oproep binnen het kader van de Innovatieve Bedrijfsnetwerken (IBN) gelanceerd. Hiermee is de vernieuwde clusterwerking operationeel gemaakt.

Daarnaast werd door **Flanders Investment and Trade (FIT)** verder gewerkt aan de invoering van een segmentatiemodel voor Vlaamse bedrijven. In dit kader hebben 2.740 bedrijven als (her)nieuwe klant de exportscan ingevuld, wat bijdraagt aan een meer gerichte en efficiënte ondersteuning van ondernemingen in functie van hun noden en groeipotentieel.

Op het vlak van internationale profilering werd het **ambitieuze eventprogramma**, met bijzondere aandacht voor *life sciences*, volledig uitgevoerd. Alle geplande evenementen binnen het Life Sciences-jaar werden afgerond. **Defensie** werd in 2025 uitgebouwd tot een volwaardig en zichtbaar speerpunt binnen het internationale actieprogramma van FIT. FIT zet dit ambitieuze eventprogramma ook in 2026 voort met een heel aantal internationaal gerichte acties met onder meer een focus op defensie en nucleaire technologie. Voortbouwend op het succes van de industriemissie naar Frankrijk in 2024, werd in november 2025 een succesvolle **industriemissie naar Duitsland** georganiseerd. Een volgende industriemissie naar Polen is gepland voor oktober 2026.

1.2. In uitvoering

Binnen werf 1 werd in 2025 en begin 2026 verder ingezet op administratieve vereenvoudiging, strategische investeringen en toekomstgerichte innovatie.

In 2025 is het werk rond **'Regelrecht'** van start gegaan, met ondertussen twee rapporteringen binnen het traject zelf en al duidelijke vooruitgang, de details van de vooruitgang kunnen teruggevonden worden in de rapporteringsrapporten. In 2026 wordt dit werk verdergezet. Het actieplan **'Ruimte voor bedrijvigheid'**, met focus op de beschikbaarheid van bedrijventerreinen, werd op 23 mei 2025 goedgekeurd en er werd gestart met de uitvoering van de verschillende acties.

De actualisering van de Vlaamse waterstofstrategie werd in 2025 aangevat. Parallel hieraan wordt de inzet van groene en andere vormen van waterstof bekeken in het kader van het RFNBO actieplan voor de industrie en de implementatie van de RED III richtlijn (zie ook verder). Beide oefeningen zijn bijzonder uitdagend in het licht van de sterk gewijzigde economische realiteit, de complexe industriële context, de toegenomen onzekerheid op de waterstofmarkt en het strikte en ambitieuze Europese regelgevingskader rond waterstof.

In het kader van de Einsteintelecoop werd sterk ingezet op Vlaamse verankering en valorisatie. Het projectteam ET Vlaanderen, samen met de betrokken departementen, levert een gecoördineerde bijdrage aan de Euregio-Maas-Rijn(EMR) kandidatuur en de Europese samenwerking. Op Vlaams niveau werden beleidsmatige, valorisatiegerichte en communicatieve voorbereidingen getroffen. Een specifieke valorisatiecommissie identificeerde prioritaire technologiedomeinen voor Vlaanderen en Vlaamse bedrijven. In december 2025 vond de eerste gravitatiesessie plaats rond toekomstbestendige bouw, waarbij een twintigtal Vlaamse bedrijven en wetenschappers samen innovatieprojecten verkenden. In januari vond een tweede sessie plaats rond de dataverwerking, waar twaalf bedrijven met wetenschappers in gesprek gingen. Verdere gravitatiesessies zijn gepland in maart, april en mei 2026. Daarnaast werden meerdere Interreg Maas-Rijn-projecten goedgekeurd met Vlaamse deelname.

De tweede hefboom, die onder werf 1 valt, omhelst het beleid rond onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I). Om mee invulling te geven aan deze hefboom werd een **systeemaanpak O&O&I** opgezet, waarbij de **O&O&I-stakeholders van universiteiten, hogescholen, strategische onderzoekscentra, bedrijfsfederaties en wetenschappelijke instellingen actief betrokken** worden bij de onderbouwing van het beleid. Hierbij is een centrale stuurgroep ingericht die strategische adviezen formuleert richting het beleid.

De systeemaanpak is als volgt opgebouwd rond vijf trajecten:

- ✓ Centrale stuurgroep
- ✓ Traject 1: Naar grotere valorisatie van de O&O&I-investeringen in Vlaanderen
- ✓ Traject 2: Rationalisatie van de O&O&I-financieringskanalen
- ✓ Traject 3: Naar een state-of-the-art onderzoeksinfrastructuur voor O&O&I in en buiten Vlaanderen
- ✓ Traject 4: Compliance én verminderen van regeldruk en administratieve lasten voor onderzoekers
- ✓ Traject 5: Versterking van O&O&I binnen de hogescholen

Op 3 oktober 2025 werd een mededeling naar de Vlaamse Regering gebracht over **'Het FWO als huis van elke excellente onderzoeker'**, met als doel de financieringskanalen voor

fundamenteel onderzoek te rationaliseren en de samenwerking binnen het onderzoeks- en innovatie-ecosysteem te versterken. Verder werd op 19 december 2025 een mededeling gepubliceerd over **state-of-the-art onderzoeksinfrastructuur**. Daarbij werd aangegeven dat O&O&I-traject 3 zich in 2026 zal richten op de publicatie van een overzichtsbrochure, de uitrol van een studie naar passende financieringsmodellen en de start van een pilootfase voor de inventarisatie van onderzoeksinfrastructuur.

De Vlaamse Regering nam in februari 2026 haar Ooststrategie aan. Deze strategie richt zich op de versterking van de samenwerking tussen Vlaanderen en Centraal- en Oost-Europa, gericht op gericht op wederopbouw, weerbaarheid en welvaart. De strategie kent een gefaseerde uitrol, zowel inhoudelijk als geografisch: zij start met een gerichte focus op Oekraïne en wordt stapsgewijs uitgebreid naar de bredere regio. De Ooststrategie is opgebouwd rond drie pijlers: 1) bijdragen aan de maatschappelijke en economische wederopbouw van Oekraïne; 2) de versterking van de politieke en economische relaties langs de oostgrens van de Europese Unie (EU); 3) steun aan de democratische beweging in Belarus. Pijler 1 en 2 zijn relevant in het kader van productiviteit. Hier zal doorlopend verder uitvoering aan gegeven worden in 2026 en de komende jaren.

Tot slot is binnen werf 1 ook uitvoering gegeven aan **het AI en cybersecurity beleid**. Mogelijke aanpassingen aan het implementatieluik van het AI- en cybersecuritybeleidsplan zijn in voorbereiding. Op basis van een evaluatie **van het flankerend beleid AI** werd het convenant voor Kenniscentrum Data en Maatschappij (KDM) herzien voor de periode 2026-2030. Een heroriëntatie van het amail-programma richting nauwere samenwerking met FTI, en een bijsturingstraject voor de Vlaamse AI Academie (VAIA) wordt zal in 2026 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

1.3. Nieuwe acties 2026

Beleid rond incubatie

De Strategische Onderzoekscentra (SOC's) en de Technology Transfer Offices (TTO's) spelen vandaag al een belangrijke rol in de incubatiewerking van onze kennisinstellingen. Zij ondersteunen de valorisatie van onderzoek, begeleiden spin-offs en helpen startende ondernemingen om hun technologie marktrijp te maken. Deze werking blijven we niet alleen bestendigen, maar willen we verder versterken, zodat jonge innovatieve bedrijven nog beter toegang krijgen tot expertise, infrastructuur en begeleiding.

Na een analyse van het financieringslandschap in 2025 door Departement WEWIS, VLAIO, LRM en PMV, waarbij LRM en PMV hun activiteitenoverzicht aanleverden en VLAIO dit bundelde, aanvulde en vertaalde naar beleidsconclusies, zet Vlaanderen in 2026 versterkt in op het verhogen van de beschikbaarheid van durf- en risicokapitaal voor innovatie en ondernemerschap. Concreet worden extra middelen voorzien voor het Flanders Future Tech Fund (FFTF) en wordt de samenwerking tussen actoren versterkt om ondernemingen beter naar dit fonds toe te leiden. Een belangrijke maatregel is de kapitaalverhoging van 175 miljoen euro, waardoor de totale financieringsmogelijkheden voor innovatieve bedrijven uitbreiden tot 250 miljoen euro. Tegelijk wordt het FFTF ingezet om voldoende financiële slagkracht te garanderen voor kwalitatieve incubatiewerking, zodat start-ups en scale-ups sneller kunnen

opschalen en incubatoren en SOC's hun rol als katalysator voor innovatie maximaal kunnen vervullen.

Op die manier combineren we sterke inhoudelijke ondersteuning vanuit SOC's en TTO's met doordachte financiële ondersteuning via het FFTF, zodat het volledige Vlaamse innovatie-ecosysteem aan kracht wint en ondernemerschap beter wordt gefaciliteerd. We maken daarbij ook de koppeling met Startup.Flanders (FIT) zodat internationalisering en aansluiting bij het internationale ecosysteem meteen wordt geïntegreerd in de aanpak.

Financiering van strategisch belangrijke sectoren

In 2026 willen we het Flanders Future Tech Fund (FFTF) – dat de Vlaamse Regering versterkte met een aanzienlijke kapitaalsinjectie – heel gericht inzetten om bedrijven van strategisch belang voor Vlaanderen te financieren. Daarmee willen we ervoor zorgen dat veelbelovende Vlaamse of in Vlaanderen ontwikkelde technologie sneller kan doorgroeien tot duurzame, competitieve ondernemingen die een sleutelrol spelen in onze strategische sectoren. Het VARIO-advies over strategische sectoren van 11 maart 2026 biedt een relevante basis voor het identificeren en afbakenen van strategische domeinen en belangen binnen het Vlaamse innovatie- en industriebeleid.

We onderzoeken ook of het bestaande instrumentarium gericht kan ingezet worden op bepaalde strategische sectoren. We maken daarbij ook de koppeling met Startup.Flanders (FIT) zodat internationalisering en aansluiting bij het internationale ecosysteem meteen wordt geïntegreerd in de aanpak.

STEM agenda

Als Vlaamse regering stellen we vast dat de huidige STEM inspanningen, ondanks de STEM Agenda 2030, onvoldoende bijdragen aan het oplossen van het groeiende tekort aan technisch en digitaal talent. Dat tekort bedreigt rechtstreeks onze economische productiviteit, innovatiecapaciteit en strategische autonomie. Zonder voldoende STEM profielen kunnen bedrijven moeilijker opschalen, vertragen technologische en duurzame transitie en komt de verankering van hightech industrie in het gedrang.

In 2026 wordt een tweesporenbeleid opgezet. Enerzijds wordt onderzocht of de VLAIO STEM middelen kunnen geheroriënteerd worden naar sterke lokale STEM ecosystemen waarin bedrijven, kennisinstellingen, onderwijsinstellingen en overheid samenwerken aan talentontwikkeling en innovatie.

Anderzijds wordt de haalbaarheid van een versterking van de volledige instroomketen geanalyseerd: van vroegtijdige STEM verkenning in het onderwijs en modernisering van technische opleidingen en het wegwerken van eventuele financiële drempels tot gerichte maatregelen op arbeidsmarkt en onderzoeksfinanciering.

Daarbij wordt niet alleen ingezet op het verhogen van de instroom in STEM-richtingen, maar ook op het verbeteren van de kwaliteit van het STEM-onderwijs binnen het bredere kader van een kennisrijk curriculum. Daarnaast wordt gewerkt aan een versterking van de onderwijsloopbaanbegeleiding,

Digitalisering van de overheid

In 2026 wordt onderzocht of de Vlaamse overheid een bijkomende €60 mio kan investeren in de digitalisering van de eigen werking, met als doel een efficiëntere overheid en een betere, snellere dienstverlening voor haar burgers, bedrijven en verenigingen. Deze investeringen zijn gericht op een hogere cyber security, een datagedreven overheid, AI en een vermindering van de complexiteit aan digitale kanalen en processen.

Buitenlands beleid en internationaal ondernemen

We zetten verder in op proactieve Vlaamse EU-belangenbehartiging op prioritaire dossiers voor het versterken van onze competitiviteit.

In een wereld waar geopolitieke, economische en technologische verschuivingen elkaar steeds sneller opvolgen, wordt de nood aan een doordachte **diversificatie van exportmarkten** voor Vlaamse bedrijven steeds urgenter. FIT ondersteunt deze transitie actief, door bedrijven te begeleiden bij het identificeren van kansrijke markten en het uitbouwen van internationale partnerschappen.

Regelrecht - e-loket voor ondernemers

Het Vlaams e-loket voor ondernemers biedt ondernemingen een eenvoudige en digitale toegang tot overheidsdiensten en -informatie, met als doel administratieve processen sneller en efficiënter te laten verlopen. In uitvoering van Regelrecht bouwen we in 2026 verder aan het e-loket **als one stop shop** van alle Vlaamse dienstverlening voor bedrijven, mét uitrol van single sign on en gericht aanmelden. In 2026 breidt het e-loket verder uit met **nieuwe functionaliteiten**, waaronder het beheren van rechten tussen ondernemingen en werknemers, de gefaseerde invoering van de Single Digital Gateway en de aansluiting op bijkomende digitale bouwstenen. Zo sluit het e-loket nog beter aan bij de noden en behoeften van ondernemers.

Verminderen regeldruk voor onderzoekers

Onderzoekers in Vlaanderen besteden veel tijd aan administratieve processen, waardoor waardevolle onderzoekstijd verloren gaat. Daarom wordt in kaart gebracht waar vereenvoudigingen mogelijk zijn voor onderzoekers en onderzoeksinstellingen. Waar relevant worden procedures vereenvoudigd en vindt overleg met andere beleidsniveaus plaats. In 2026 zullen reeds eerste vereenvoudigingsvoorstellen aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Daarnaast wordt gewerkt aan een gestroomlijnde administratieve begeleiding van onderzoekers bij elke onderzoeksinstelling in Vlaanderen. Hieraan wordt in 2026 gestart met de ontwikkeling van een eerste versie van een digitaal platform om onderzoekers te ondersteunen bij enkele tijdrovende administratieve processen.

Opmaak van een Vlaamse Kwantumstrategie

Kwantumtechnologie behoort tot de meest veelbelovende opkomende technologieën van vandaag en zal naar verwachting ingrijpende veranderingen teweegbrengen op het vlak van onder meer veiligheid, communicatie en rekenkracht. Om deze transitie in goede banen te leiden, wordt een Vlaamse kwantumstrategie uitgewerkt. Deze strategie sluit enerzijds aan bij de Europese aanpak en wordt anderzijds afgestemd op de specifieke capaciteiten, positie en behoeften van Vlaanderen.

Aansluiten bij een AI Gigafactory

De Europese Unie zet sterk in op de verdere uitbouw van AI-infrastructuur. In 2025 werd vanuit Vlaanderen, samen met de andere regio's en de federale overheid, ingezet op een AI-Antenne. In 2026 wordt dit ecosysteem verder uitgerold en wordt de aansluiting bij twee AI-factories (LUMI en JUPITER) geformaliseerd. Daarnaast wordt verwacht dat de Europese Commissie in april 2026 een call zal lanceren voor de ontwikkeling van een vijftal publiek-privaat gefinancierde AI Gigafactories, AI-infrastructuren met een viervoudige rekenkracht ten opzichte van een klassieke AI Factory. Vlaanderen streeft er als kennisregio naar om aan te sluiten bij één van deze initiatieven, om Vlaamse spelers te verzekeren van voldoende en toekomstgerichte rekenkracht ter ondersteuning van digitalisering en innovatie.

Uitwerken van een toekomstgericht beleid voor de Vlaamse halfgeleidersector

De halfgeleidersector is de voorbije jaren sterk beïnvloed door geopolitieke ontwikkelingen, Europese initiatieven zoals de Europese halfgeleiderswet en de Vlaamse investering van 750 miljoen euro in de NanoIC-pilootlijn voor geavanceerde nanotechnologie bij imec. De komende kansen, met het vooruitzicht op een tweede Europese halfgeleiderswet en de vernieuwing van het convenant tussen imec en de Vlaamse overheid, creëren een gunstige context voor een gericht halfgeleiderbeleid met duidelijke krachtlijnen ter versterking van de Vlaamse economie.

Uitrol van de European Health Data Space in Vlaanderen

De European Health Data Space (EHDS) is een strategisch initiatief van de Europese Unie dat inzet op de creatie van één eengemaakte digitale ruimte voor gezondheidsgegevens. Het initiatief heeft drie kernambities: patiënten meer controle geven over hun gezondheidsdata en grensoverschrijdend delen faciliteren, onderzoek en innovatie stimuleren via het hergebruik van gezondheidsgegevens en een geharmoniseerd juridisch en technisch kader tot stand brengen dat interoperabiliteit waarborgt en de ontwikkeling van een eengemaakte markt voor digitale gezondheidsdiensten ondersteunt.

De EHDS biedt belangrijke kansen voor een hogere zorgkwaliteit, snellere klinische studies en de ontwikkeling van AI-toepassingen. Dit sluit nauw aan bij de Vlaamse ambitie om tot de wereldtop in onderzoek, ontwikkeling en innovatie te behoren. Vlaanderen beschouwt de EHDS bovendien als een hefboom voor verdere digitalisering en versterkte cybersecurity, zoals voorzien in de productiviteitsagenda. De EHDS is daarmee niet louter een gezondheidsinitiatief, maar ook een katalysator voor onderzoek, innovatie en economische groei, waarmee Vlaanderen zijn zorgkwaliteit én zijn positie als innovatieve topregio verder kan versterken.

In 2026 ligt de focus op het in kaart brengen van de noodzakelijke technische, beleidsmatige en juridische bouwstenen voor een succesvolle implementatie van de EHDS in Vlaanderen.

Vlaamse Data Space als hefboom voor een competitieve agrovoedingssector in Europa

Vlaanderen beschikt over een operationele en schaalbare agrovoedings-dataspace, DJustConnect, die op Europese schaal tot de voortrekkers behoort en vandaag reeds door een aanzienlijk deel van de Vlaamse landbouwers en bedrijven in hun ecosysteem wordt gebruikt. Deze dataspace maakt het mogelijk om gegevens veilig, gecontroleerd en herbruikbaar te delen tussen landbouwers, ondernemingen, verwerkers, overheden en ketenpartners, in lijn met het once only principe.

In 2026 zal er verder ingezet worden op de verdere uitrol en opschaling van de dataspace, met focus op administratieve vereenvoudiging en vermindering van regeldruk, op de automatisering van gegevensuitwisseling voor rapportering, certificering en compliance (onder meer rond duurzaamheid en ketenverplichtingen), en op het versterken van de productiviteit en concurrentiekracht van de Vlaamse agrovoedingssector. Tegelijk wordt ingezet op AI-readiness van data via standaardisatie, interoperabiliteit en machineleesbaarheid.

Deze Vlaamse dataspace fungeert als anker binnen de ontwikkeling van de Common European Agricultural Data Space, waarmee Vlaanderen zich positioneert als Europese voortrekker in digitale agrovoeding. Dit creëert een hefboom voor Vlaamse bedrijven, technologie-, AI- en robotica spelers om hun oplossingen op te schalen naar internationale markten en draagt rechtstreeks bij aan de Vlaamse beleidsdoelstellingen rond economie, innovatie, digitalisering en buitenlandse handel, met een concrete impact op productiviteit en competitiviteit.

Flanders Technology and innovation

Om het maatschappelijk belang van technologie en technologiegedreven ondernemerschap te benadrukken, blijft Vlaanderen in 2026 inzetten op Flanders Technology & Innovation (FTI). In augustus en september 2025 werden de overheidsopdrachten voor communicatie en persaanpak toegewezen, gevolgd door de gunning van de opdrachten voor het internationaal en het centraal technologiefestival in december 2025. Tegelijkertijd werd verder gewerkt aan de inhoudelijke invulling van de evenementen. In maart 2026 organiseert VLAIO een internationaal georiënteerd technologiefestival en volgt in het najaar een reeks regionale technologiefestivals in elke provincie, aangevuld met een centraal slotevent in de Nekkerhal in Mechelen.

2. WERF 2: INFRASTRUCTUUR, OMGEVING EN ENERGIE

2.1. Opgeleverd

Binnen deze werf werd het '**Geïntegreerd Investeringsplan (GIP)**' op 14 juli 2025 goedgekeurd door de Vlaamse Regering, waarmee een belangrijk kader werd vastgelegd voor de afstemming en prioritering van investeringen op het vlak van infrastructuur die bijdragen tot de Vlaamse welvaart, verkeersveiligheid, bereikbaarheid en die een antwoord bieden op de onderhoudsneed van onze infrastructuur. Daarnaast wordt gekeken naar investeringen die bijdragen tot de modal shift. Dit GIP wordt jaarlijks geactualiseerd.

Daarnaast werd in navolging van het Vlaams Regeerakkoord de **Gemengde Commissie Vergunningen** opgericht. De Commissie heeft op 30 september 2025 haar eindrapport gepubliceerd. Zowel dit rapport als de reactienota van de klankbordgroep werden ter mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 24 oktober 2025. Vervolgens werd op basis van voormelde documenten op 19 december 2025 ook het Actieprogramma inzake Rechtszekere en Robuuste Vergunningen ter mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Hiermee is de rapporteringsfase over de werkzaamheden van de Gemengde Commissie

Vergunningen afgerond en werd de basis gelegd voor de verdere uitvoering van de voorgestelde maatregelen.

2.2. In uitvoering

Binnen werf 2 lopen diverse actieplannen verder. De acties rond **havens** worden voortgezet, terwijl de ontwikkeling van het **actieplan luchthavens** lopende is. Voor de actualisering van de **spoorstrategie** is een eerste ambtelijk concept opgemaakt. Het werk hieromtrent wordt verder gezet in 2026. Het **actieplan binnenvaart** bereikte eind 2025 een definitief ambtelijk concept dat werd overgemaakt aan het politieke niveau.

Het **actieplan 'Pijpleidingen'** wordt inhoudelijk en procedureel afgestemd op de uitwerking van het beleidskader energie binnen het 'Beleidsplan Ruimte Vlaanderen'. De timing en het proces van dit actieplan worden bewust gekoppeld aan dat traject om beleidsmatige coherentie te verzekeren. Het departement Omgeving zal het departement Mobiliteit en Openbare Werken tijdig betrekken zodat beide departementen dit traject gezamenlijk kunnen opnemen. Momenteel worden de strategische visie en de beleidskaders uitgewerkt met het oog op een mededeling van voorontwerp BRV aan de Vlaamse Regering in de zomer 2026. Nadien zullen de lokale besturen en adviesraden de mogelijkheid hebben om inspraak te geven wat zal leiden tot een ontwerp BRV dat ter goedkeuring dient voorgelegd te worden aan de Vlaamse Regering.

Het **vergunningstraject voor Ventilus** bevindt zich in een beslissende fase. Het tweede Openbaar Onderzoek voor de vijf omgevingsvergunningenaanvragen werd afgesloten. De uiterste beslissingstermijn voor de minister van Omgeving is 27 april 2026.

De ambitie om de doorlooptijd van de **Raad voor Vergunningsbetwistingen** verder te verkorten werd voorbereid via een grondige inventarisatie en analyse van mogelijke optimalisatie- en verbetermaatregelen.

Op regelgevend vlak werd een belangrijke stap gezet met de **omzetting van de vijfde Elektriciteitsmarktrichtlijn**. Het wijzigingsdecreet werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 10 december 2025 en bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 12 december 2025. Hiermee worden flexibele aansluitingsovereenkomsten mogelijk gemaakt. De omzetting van de **EMD 5 -richtlijn** loopt nog via verschillende decreten, waarvan één reeds een eerste formele goedkeuring kreeg van de Vlaamse Regering.

Daarnaast werd op 24 oktober 2025 Fluxys c-grid door de Vlaamse Regering aangeduid als beheerder van het **Vlaamse CO₂-vervoersnetwerk**. De aanduiding van de beheerder van de lokale CO₂-cluster in het Antwerpse havengebied werd op 20 maart 2020 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ook het ontwerpdecreet met betrekking tot mogelijke versnellingszones voor hernieuwbare energie en nieuwe infrastructuurtracés werd op 5 december 2025 ingediend in het Vlaams Parlement.

Wat de verdere uitwerking van een regelgevend kader voor de veiligheidsaspecten bij de **aanleg en exploitatie van CO₂-infrastructuur** betreft, de verdere inhoudelijke uitwerking en

faserings van dit kader zullen door VEKA en het departement Omgeving worden bepaald binnen de meerjarenvisie.

Verder wordt gewerkt aan de omzetting van de **REDIII-bepalingen voor industriële waterstofgebruikers**. Hiervoor wordt een actieplan opgesteld, zijn decretale bepalingen in voorbereiding en wordt onderzocht hoe blauwe waterstof binnen Vlaanderen kan worden gevaloriseerd.

Er wordt ook gewerkt aan de Vlaamse agenda voor Europese milieuwetgeving, onder meer via deelname aan de **Structured Water Dialogue** en via het vastleggen van het Vlaamse standpunt over de **Circular Economy Act** (mededeling VR op 24 oktober 2025). Parallel loopt een initiatief rond **proefstalregelingen**, in de vorm van tekstvoorstellen voor een wijziging van het decreet inzake ammoniakemissie reducerende maatregelen. Voor de **circulaire economie** werd, in samenwerking tussen OVAM en het bedrijfsleven, een gezamenlijk plan met bijhorende uitvoeringsagenda opgesteld en goedgekeurd.

In 2025 werd de Vlaamse SMR-alliantie gelanceerd: industriële leiders, nucleaire experts, voorzieners van haveninfrastructuur, sectorfederaties, kennisinstellingen en overheidsvertegenwoordigers bundelen hun krachten in een publiek-private samenwerking. De alliantie werkt randvoorwaarden en afwegingskaders uit die publieke en private actoren in staat stellen om binnen hun verantwoordelijkheden weloverwogen strategische beslissingen te nemen over de mogelijke uitrol van SMR's in Vlaanderen. De Vlaamse overheid ondersteunt deze alliantie met expertise om het proces effectief te versnellen en de invoering van SMR-technologieën mogelijk te maken. Het departement WEWIS heeft, in samenwerking met VLAIO, een studieopdracht gelanceerd om een Vlaams stappenplan te ontwikkelen m.b.t. de mogelijke invoering van small modular reactors in Vlaanderen. We zetten dit project verder gedurende 2026.

2.3. Nieuwe acties 2026

Een performant en toegankelijk elektriciteitsnet is van prioritair belang voor onze productiviteit en competitiviteit. Op 3 oktober 2025 nam de Vlaamse Regering de conceptnota 'beheer netcongestie' aan. We blijven verder werken aan bijkomende maatregelen om de problematiek van **netcongestie** aan te pakken. De voorbereiding en opvolging loopt via de ad hoc werkgroep congestiebeheer, waarbij nauw wordt afgestemd met Fluvius, Elia en de Vlaamse Nutsregulator.

We geven uitvoering aan het decreet inzake flexibele aansluitovereenkomsten. Dat decreet, eind 2025 goedgekeurd door het Vlaams Parlement, maakt flexibele aansluitingen mogelijk op het distributienet en het plaatselijk vervoersnet in gebieden met netcongestie zodat nieuwe of zwaardere aansluiting alsnog kunnen plaatsvinden in afwachting van een netversterking. Het operationaliseren van dit decreet vraagt nog een aanpassing van het technisch reglement voor het distributienet en het plaatselijk vervoersnet.

Tegelijk wordt in 2026 een Flexibiliteitsplan 2030 opgesteld met een prominent luik voor industrie, waarin acties uitgewerkt worden met als doel het potentieel aan flexibiliteit in de industrie in kaart te brengen en te valoriseren. Hiermee verzekeren we dat ook in geval van

netcongestie de toegang tot het net voor industriële sites en gebruikers mogelijk blijft. Ter ondersteuning van de noodzakelijke netinvesteringen wordt het eigen vermogen van distributienetbeheerder Fluvius versterkt met 1,56 miljard euro.

Er wordt ook werk gemaakt van de invoering van maturiteitscriteria bij de beoordeling van aanvragen voor netaansluiting en netversterking en van een decretaal prioriteringskader voor zones waar netcongestie aanwezig is of dreigt, om beschikbare netcapaciteit gericht en efficiënter toe te wijzen.

We blijven inzetten op de competitiviteit van de visserijsector en onze vraag naar een hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

3. WERF 3: MENSELIJK KAPITAAL: STEM, LEVENSLANG LEREN, AANKLAMPEND ARBEIDSMARKTBELEID EN ACTIVEREND SOCIAAL BELEID

3.1. In uitvoering

Binnen Werf 3 werd verdere vooruitgang geboekt op het vlak van duaal leren, aanklappende begeleiding, levenslang leren en arbeidsmarkttransities. Op 18 juli 2025 werd het **actieplan ‘Duaal leren in Vlaanderen’** ter mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De 19 acties uit dit plan worden momenteel geanalyseerd en zullen in de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027 worden vertaald in concrete beleids- en regelgevende trajecten.

Het **actieplan ‘Aanklappende begeleiding’** bereikte een belangrijke mijlpaal met de definitieve goedkeuring van het decreet en het besluit van de Vlaamse Regering. Het decreet wordt begin 2026 ingediend bij het Vlaams Parlement, waarna nog een uitvoeringsbesluit volgt.

De impact van de federale beperking van de werkloosheid in de tijd werd geanticipeerd met het **actieplan ‘Vlaanderen Werkt’** dat op 14 juli 2025 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering en dat getroffen uitkeringsgerechtigde werklozen maximale kansen biedt op een job.

Ten slotte werd het **arbeidsmarktgericht opleidingsoffensief ‘Vlaanderen Leert!’** ter mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 19 december 2025. Dit offensief bevat 31 acties, gegroepeerd onder zes krachtlijnen, en heeft als doel de opleidingsdeelname te verhogen om de competentiemismatch op de Vlaamse arbeidsmarkt aan te pakken.

3.2. Nieuwe acties 2026

Uitrollen actieplan voor een versterkte samenwerking tussen sociale economie en reguliere economie (Q4 2026)

In nauwe samenwerking met partners en stakeholders, in eerste instantie in de sociale economie, wordt een actieplan uitgerold om de samenwerking tussen sociale en reguliere economie te versterken, ook op lokaal vlak. Dit actieplan fungeert als hefboom voor **duurzame**

tewerkstellingskansen voor personen met een arbeidsbeperking en draagt bij aan de doelstelling van een werkzaamheidsgraad van 80%. Door sociale en reguliere economie beter met elkaar te verbinden, bouwen we aan een inclusieve arbeidsmarkt én een sterke lokale economie. Opzet is onder meer dat er voldoende bedrijfsopdrachten gecreëerd worden voor de Vlaamse erkende maatwerkbedrijven, bijv. door minder (maakindustrie)opdrachten uit te besteden aan ondernemingen in het verre buitenland.

Concreet gaat het over:

- ✓ .
- ✓ Ontwikkeling van een basisindicator die de samenwerking tussen sociale en reguliere economie in kaart brengt.
- ✓ Uitwerking van een toolbox en communicatiepakket rond sociale economie en samenwerking met de reguliere economie, met onder meer branding en communicatiemateriaal voor het departement WEWIS en terreinwerkers (sjablonen voor sociale media, presentatie, banners, flyers en infographics).
- ✓ Actualisatie en bundeling van bestaande instrumenten rond sociaal aankopen (zoals handleidingen, praktijkgidsen en standaardclausules) in één geïntegreerde toolbox.
- ✓ Uitwerking van een gerichte persstrategie.

Uitbouw VDAB mastercampussen (2027 – 2029)

Er wordt geïnvesteerd in nieuwe VDAB-mastercampussen en samen gewerkt met partners zoals sectorfondsen, Syntra's en onderwijsverstrekkers om **sterke ecosystemen voor arbeidsmarktgerichte opleidingen rond gedeelde infrastructuur** te creëren. Multifunctionele sites, die door meerdere partijen worden gebruikt, verhogen de kosteneffectiviteit en maken optimaal gebruik van vaak dure infrastructuur. Een voorbeeld hiervan is de T2-campus, waar Syntra, onderwijsinstellingen en VDAB hetzelfde vastgoed delen en zo de opleidingsinfrastructuur efficiënt benutten.

De succesvolle realisatie van de T2-campus in Limburg (reeds operationeel) en de mastercampus in West-Vlaanderen (in opbouw in Roeselare) toont de haalbaarheid van deze aanpak. Op termijn streeft VDAB naar één mastercampus per provincie en een stadscampus in Brussel. Door gezamenlijke investeringen in opleidingsinfrastructuur worden leerlingen, studenten, cursisten, werkzoekenden en werknemers op state-of-the-art faciliteiten opgeleid. De mastercampussen zullen daarbij ook gericht investeren in technische opleidingsfaciliteiten voor cruciale beroepen.

Concreet worden volgende mastercampussen uitgebouwd:

- ✓ Mastercampus West-Vlaanderen Roeselare
- ✓ Mastercampus Antwerpen Copernicus
- ✓ Mastercampus Antwerpen techniek
- ✓ Mastercampus Oost-Vlaanderen Gent
- ✓ Stadscampus Brussel

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken,
Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE

De Vlaams minister van Binnenland, Steden en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en
Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

De Vlaamse minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER

Bijlage:

- OVERZICHTSTABEL ACTIES VLAAMSE VERSNELLING